

Handläggare
Jennie Oukbir
Telefon: 08-508 35 506**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 30 augusti 2016**Ärende 4****Yttrande över remiss av motion (2016:19) av
Lotta Edholm, Gulan Avci och Hanna Gerdes
(samtlig L) om feriejobb för ungdomar****Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut**

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttranden över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Arjun Bakshi

Arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson Bech

Utvecklingschef

Sammanfattning

En motion om feriejobb för ungdomar från Lotta Edholm, Gulan Avci och Hanna Gerdes (samtliga L) har inkommit till kommunfullmäktige. I motionen yrkas:

- Att de feriejobb som staden tillhandahåller ska tillfalla ungdomar i gymnasieåldern.
- Att de medel som tillförts stadsdelsnämnderna för den utvidgade målgruppen istället används för att höja kvaliteten i feriejobben och att ge fler ungdomar med funktionsnedsättning möjlighet till feriejobb.
- Att det blir möjligt för feriearbetande ungdomar att få arbete utanför den egna stadsdelen.

Arbetsmarknadsförvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande att Stockholms stad från 2015 höjde den övre åldersgränsen för att söka sommarjobb från 17 år till 19 år. Förutom en utvidgad målgrupp har ambitionsnivån gällande antal ungdomar som erbjuds sommarjobb höjts markant senaste åren. Den utvidgade målgruppen har inneburit fler sökande ungdomar till stadens sommarjobb. Även antalet

prioriterade ungdomar har ökat. Trots ett ökat antal sökande har inte andelen prioriterade ungdomar som erbjudits jobb sjunkit. Bristande kvalitet inom vissa arbetstillfällen och svårigheten att hitta lämpliga arbetstillfällen för ungdomar med funktionsnedsättning kan inte anses vara kopplat till den utvidgade målgruppen utan till volymmålen. För att möta de senaste årens ökande volymmål krävs ett långsiktigt arbete hos stadens förvaltningar och bolag för att ta fram arbetstillfällen med bra kvalitet. Ett sådant arbete pågår kontinuerligt.

Genom att erbjuda sommarjobb till de äldre ungdomarna ger staden dem en möjlighet att skapa kontakter och erfarenheter, detta kan anses extra viktigt i stadsdelar med hög ungdomsarbetslöshet och där ungdomarnas familjer inte har stora nätverk som underlättar för de unga att få sommarjobb.

Ungdomar över 18 år har dock generellt sett större möjligheter att söka andra vikariat/sommarjobb. Detta samt att sommarjobben inte ska skapa undanträngningseffekter kan vara skäl till att prioritera ungdomar under 18 år till stadens sommarjobb.

Idag förekommer det att ungdomar jobbar utanför den egna stadsdelen. Det sker främst genom att stadsdelsnämnder med ett överskott av arbetstillfällen tilldelar arbetstillfällen till stadsdelsnämnder med höga volymmål och behov av extra arbetstillfällen. Det förekommer även i andra fall att ungdomar sommarjobbar utanför den egna stadsdelen.

Bakgrund

I anvisningarna för feriejobb för ungdomar framgår att syftet med den kommunala satsningen på feriearbeten är att stimulera stadens verksamheter och bolag att ta emot feriearbetande ungdomar och erbjuda dem meningsfulla arbetsuppgifter alternativt en meningsfull sysselsättning. Syftet är vidare att ge ungdomarna erfarenheter och möjlighet till framtida referenser. En ambition är också att väcka intresse hos ungdomar att så småningom arbeta i de kommunala verksamheterna. Vidare anges i anvisningarna att feriejobben inte ska skapa undanträngningseffekter och därmed inte ersätta ordinarie arbeten utan ska innebära en kvalitetsförstärkning för arbetsplatsen. Detta gäller även för de äldre ungdomarna som fyllt 18 år.

Målgruppen och prioriterade ungdomar

Den nuvarande målgruppen för att söka sommarjobb inom Stockholms stad är ungdomar mellan 16-19 år som är mantalsskrivna i Stockholms stad. Från 2015 höjde Stockholms stad

den övre åldersgränsen för att söka sommarjobb från 17 år till 19 år. Förutom en utvidgad målgrupp har ambitionsnivån gällande antal ungdomar som erbjuds sommarjobb höjts markant de senaste åren. Den utvidgade målgruppen har inneburit fler sökande ungdomar till stadens sommarjobb. Även antalet prioriterade ungdomar har ökat.

Enligt anvisningarna för feriejobb för ungdomar kan följande grupper av ungdomar prioriteras till sommarjobb:

- Ungdomar mellan 16-19 år som avbrutit gymnasiestudier och omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret.
- Ungdomar med funktionsnedsättning och som har behov av särskild anpassning av arbetsuppgifter och/eller arbetsplatsen.
- Ungdomar med sociala skäl.
- Ungdomar från Vård- och omsorgscollege Stockholm.

Vid den enkätundersökning som genomfördes med stadens sommarjobbshandläggare efter sommaren 2015 framkom att det upplevs svårare att hitta lämpliga arbeten till ungdomar med funktionsnedsättning och att det delvis kan bero på de ökade volymmålen.

I tabellen nedan¹ visas antal sökande ungdomar samt antal prioriterade ungdomar mellan 2012-2016. Av tabellen framgår att en stor andel av de prioriterade ungdomarna erbjudits sommarjobb och att andelen inte sjunkit de senaste åren. Utifrån gällande sekretessregler kan den statistik som visas i verksamhetssystemet CRM sommarjobb inte skilja ut ungdomar med funktionsnedsättning från övriga prioriterade ungdomar.

År	Antal sökande (cirka)	Antal prioriterade	Andel av de prioriterade som erbjudits jobb
2012	10 698	926	93 %
2013	11 025	806	96 %
2014	10 733	913	99 %
2015	15 981	1189	98 %
2016	14 926	1016	98 %

Av de 14 926 ungdomar som sökte sommarjobb år 2016 hade cirka 5 000 ungdomar fyllt 18 år när sommarjobsperioden inleddes. Av dessa 5 000 ungdomar var dryg 300 prioriterade.

Kvalitet på arbetstillfällen

Arbetsmarknadsnämnden fick i Stockholms stads budget för år 2015 i uppdrag att utvärdera stadens satsning på sommarjobb. I utvärderingen skulle bland annat kvaliteten i de sommarjobb som erbjuds utvärderas. Inom ramen för detta arbete genomfördes enkätundersökningar med sommarjobbande ungdomar, sommarjobbshandläggare respektive arbetsplatser.

Resultatet av enkätundersökningen till ungdomarna visade att 88 procent trivdes med sina arbetsuppgifter, 91 procent svarade att de blev väl omhändertagna och 78 procent ansåg att deras arbetsuppgifter var meningsfulla. Inom ramen för utvärderingen genomfördes även en kortare intervjuundersökning där 76 ungdomar tillfrågades hur de upplevde sitt sommarjobb. Här skiljer sig resultatet från den större enkätundersökningen och lite över hälften av de intervjuade ungdomarna svarade delvis eller nej på frågan om deras arbetstuppgifter var meningsfulla.

Resultatet av enkätundersökningen som gjordes med ansvariga chefer på de arbetsplatserna visade att 90 procent av cheferna ansåg att de arbetsuppgifter de sommarjobbande ungdomarna hade hos dem var meningsfulla och 82 procent ansåg att deras arbetsuppgifter höll hög kvalitet.

Fördelning av arbetstillfällen

Stadsdelsförvaltningarna samt kyrkogårdsförvaltningen, trafikkontoret, fastighetskontoret och utbildningsförvaltningen står för administrationen av anställningsavtalen för de sommarjobbande ungdomarna. Cirka 7 000 av de totalt 8 200 arbetstillfällen som är tillgängliga samlas in av sommarjobbshandläggarna på stadsdelsförvaltningarna, dessa arbetstillfällen finns inom stadsdelens kommunala verksamheter, hos entreprenörer och hos ideella organisationer. Övriga arbetstillfällen samlas in hos fackförvaltningarna och bolagen och tilldelas stadsdelsförvaltningarna. Denna tilldelning görs till stor del av arbetsmarkandsförvaltningen och styrs utifrån de volymmål stadsdelsnämnderna har och hur behovet av arbetstillfällen ser ut. De anställande fackförvaltningarna registrerar sina arbetstillfällen och anställer ungdomar från olika stadsdelsförvaltningar.

När handläggarna samlar in arbetstillfällen görs det inom det egna geografiska området och det är en förutsättning för att rekrytering av arbetstillfällen ska ske på ett för alla fungerande sätt.

Insamlingen av arbetstillfällen är ett omfattande arbete och kräver kontakt med varje enskild arbetsplats. I processen att matcha

ungdomar mot arbetstillfälle använder stadsdelförvaltningarnas sommarjobbshandläggare sig sedan av de arbetstillfällen som är registrerade på deras förvaltning.

Det sker idag ett visst utbyte mellan stadsdelsnämnderna. Främst sker det genom att stadsdelsnämnder med ett överskott av arbetstillfällen tilldelar arbetstillfällen till stadsdelsnämnder med höga volymmål och behov av extra arbetstillfällen. Det förekommer även i andra fall att ungdomar sommarjobbar utanför det egna stadsdelsnämndsområdet.

Samtliga sommarjobbande ungdomar anställs av Stockholms stad även om placering görs vid upphandlad entreprenör eller ideell förening. Detta innebär att den anställande förvaltningen och arbetsplatsen har ett delat arbetsmiljöansvar för ungdomen.

Ärendet

En motion om feriejobb för ungdomar från Lotta Edholm, Gulan Avci och Hanna Gerdes (samtliga L) har inkommit till kommunfullmäktige.

I motionen hänvisas till den analys som gjorts av Sweco gällande arbetet med feriejobben 2015. I motionen uppges att det blivit svårare för ungdomar med funktionsnedsättning att hitta sommarjobb samtidigt som feriearbete erbjuds vissa unga vuxna som har hunnit påbörja högskolestudier. Anledningarna till detta uppges vara de ökade volymkraven och den utökade målgruppen som kan söka sommarjobb. Enligt motionen har även de ökade volymkraven bidragit till att kvantitet prioriterats före kvalitet på arbetstillfällena. Av motionen framgår vidare att det finns ett värde i att ungdomar från olika bakgrund och olika delar av staden kan träffas och få tillgång till miljöer de annars inte besöker. Det förutsätter dock att ungdomar kan få arbete utanför den egna stadsdelen.

I motionen yrkas:

- Att de feriejobb som staden tillhandahåller ska tillfalla ungdomar i gymnasieåldern.
- Att de medel som tillförts stadsdelsnämnderna för den utvidgade målgruppen istället används för att höja kvaliteten i feriejobben och att ge fler ungdomar med funktionsnedsättning möjlighet till feriejobb.
- Att det blir möjligt för feriearbetande ungdomar att få arbete utanför den egna stadsdelen.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter

Målgruppen och kvalitet på arbetstillfällen

Sedan 2015 har åldersgruppen för att söka sommarjobb utvidgats till att gälla även ungdomar mellan 18-19 år. Enligt anvisningarna för feriejobb för ungdomar är syftet med satsningen att ungdomar ska få kunskap om Stockholms stad som arbetsgivare och få erfarenhet och referenser inför framtiden. Genom att erbjuda sommarjobb till de äldre ungdomarna ger staden dem en möjlighet att få en inblick i arbetslivet och sommarjobbet kan vara ett sätt för dessa ungdomar att skapa viktiga kontakter och erfarenheter. Detta kan anses extra viktigt för stadsdelar med en hög ungdomsarbetslöshet och där föräldrar i högre utsträckning saknar omfattande nätverk inom arbetsmarknaden som underlättar för de unga att söka sommarjobb.

Ungdomar som har fyllt 18 år har dock generellt sett större möjlighet än de yngre att få andra former av vikariat/sommarjobb i och med att de inte längre omfattas av de särskilda arbetsmiljöregler som gäller för ungdomar under 18 år. Sommarjobben inom Stockholms stad ska inte heller ersätta ordinarie personal utan vara kvalitetshöjande vilket i vissa fall kan leda till att arbetet är för okvalificerat för de äldre ungdomarna.

Förvaltningen anser att ungdomar som inte fyllt 18 år i första hand ska erbjudas sommarjobb inom Stockholm stad och att äldre ungdomar erbjuds jobb vid särskilda skäl eller i mån av plats.

Den sedan 2015 utvidgade målgruppen har inneburit fler sökande ungdomar till stadens sommarjobb. Även antalet prioriterade ungdomar har ökat. Det har dock visat sig att detta inte påverkat hur stor andel av de prioriterade ungdomarna som erbjudits sommarjobb.

Bristande kvalitet inom vissa arbetstillfällen och svårigheten att hitta lämpliga arbetstillfällen för ungdomar med funktionsnedsättning kan inte anses vara kopplat till den utvidgade målgruppen utan kan anses vara mer kopplat till volymmålen. Volymmålen har de senaste åren ökat markant och för att möta upp denna höjda ambitionsnivå krävs ett långsiktigt arbete hos förvaltningarna och bolagen för att ta fram arbetstillfällen med bra kvalitet. För att öka kvaliteten kan de medel som i år tilldelas enligt

budget för 2016 för feriejobben även användas för handledning av sommarjobbade ungdomar.

I syfte att bredda utbudet och öka kvaliteten på de arbetstillfällen som erbjuds har följande insatser gjorts från arbetsmarknadsförvaltningen under 2016:

- Handledarutbildning har anordnats.
- Utökat samarbetet med föreningen Stockholm Open i syfte att erbjuda cirka 270 ungdomar från ytterstadsdelarna arbete med kommunikationsuppdrag.
- Att i samarbete med Start-Up utvecklat ett koncept gällande entreprenörskap inom ramen för sommarjobbet.
- Erbjuder språkstöd till cirka 65 ensamkommande flyktingungdomar inom ramen för deras sommarjobb.

Förvaltningen har påbörjat ett arbete för att se över möjligheten att tillgodose behovet av anpassade arbetstillfällen för ungdomar med funktionsnedsättning för att ytterligare öka kvaliteten i de arbeten som erbjuds denna grupp.

Inom förvaltningen pågår även en dialog med Stockholms stadshus AB om ett utökat samarbete kring sommarjobben.

Utbyte mellan stadsdelarna

Förvaltningen ställer sig övervägande positiv till att ungdomarna ges möjlighet att jobba utanför den egna stadsdelen. Vissa stadsdelar ser dock ett värde i att erbjuda ungdomar sommarjobb inom den egna stadsdelen för att öka delaktighet, ansvar och medinflytande hos ungdomarna.

Visst samarbete kring utbyte av arbetstillfällen för sommarjobb förekommer idag men kan utvecklas mer. De utbyten som sker idag gäller främst att stadsdelsnämnder med lägre volymmål och ett överskott av platser tilldelar arbetstillfällen till stadsdelsnämnder med högre volymmål. Förvaltningen vill framhålla vikten av att stadsdelsnämnder med lägre volymmål bidrar med arbetstillfällen

Fackförvaltningarnas och bolagens arbetstillfällen ger möjlighet för ungdomar att sommarjobba utanför den egna stadsdelen.

Det förekommer även ett par stadsdelsövergripande projekt där ungdomar från samtliga stadsdelar deltar. Ett exempel på detta är socialförvaltningens projekt "Stoppa Langning" som erbjudit arbetstillfällen till samtliga stadsdelförvaltningar.

Övriga möjligheter för ungdomar att arbeta utanför den egna stadsdelen bygger på överenskommelser mellan stadsdelar. Ett exempel är det utbyte som denna sommar sker mellan Rinkeby/Kista stadsdelsförvaltning och Kungsholmens stadsdelsförvaltning, utbytet innebär att ett 30 tal ungdomar från Kungsholmen sommarjobbar i Rinkeby och omvänt

En försvåranade omständighet när ungdomar jobbar utanför den egna stadsdelen kan var det gemensamma arbetsmiljöansvar anställande förvaltning och arbetsplatsen har, detta gäller främst placeringar vid upphandlade entreprenörer och ideella föreningar.

Bilaga

1. Motion (2016:19) av Lotta Edholm, Gulan Avci och Hanna Gerdes (samtliga L) om feriejobb för ungdomar